

Průvodce žádostí o informace

David Koňářík

Smršť 2024

O mně

Student MFF UK, autor mnoha žádostí o informace

Ani trochu právník

<https://dvdkon.ggu.cz>, dvdkon@konarici.cz

Právo na informace

Velmi zjednodušeně: „Lidé mají právo na žádost získat (skoro) libovolné informace od veřejných institucí.“

Ukotveno v [Listině základních práv a svobod](#) (článek 17),
realizováno zákonem [č. 106/1999 Sb.](#),
upravováno evropskou legislativou, zejména [\(EU\) 2019/1024](#).

Částečně se uplatňuje i [správní řád](#).

Základní pojmy

Informace „Jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči“

Povinný subjekt Osoba, která má povinnost poskytovat informace (typicky na žádost)

Žadatel „fyzická [nebo] právnická osoba, která žádá o informaci“

Nadřízený orgán Termín ze správního řádu, řeší odvolání a stížnosti.

Kdo je povinný subjekt? [0]

1. státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány, např. Ministerstvo dopravy, městská část Praha 6
2. veřejné instituce (m.j. firmy vlastněné 100% státem [1]), např. CHAPS s. r. o. [2]
3. subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy

Kdo je povinný subjekt? ^[0]

4. veřejné podniky, t.j. právnické osoby (nespadající pod 1. a 2. bod):
 1. vykonávající činnost podle § 153 ZZVZ
 2. provozující veřejnou dopravu, ^[3]
např. ARRIVA vlaky s.r.o. ?
 3. jednající jako majitelé lodí
 4. v níž má povinný subjekt (1. a 2. druhu) dominantní vliv,
např. ČEZ a.s. ?

Výjimky

Právo na informace se nevztahuje na: [4]

- počítačové programy
- názory, budoucí rozhodnutí, vytváření nových informací
- informace, jejichž poskytování upravuje zvláštní zákon
(pozor především na [zákon o právu na informace o životním prostředí](#))
- údaje vedené v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích
- průmyslové vlastnictví

Výjimky

Povinný subjekt *nesmí* poskytnout: [5]

- osobní údaje (až na výjimky),
- obchodní tajemství,
- autorské dílo, které nemá právo rozmnožovat,
- informace o rozhodovací činnosti soudů, vyjma rozsudků,
- autorská díla v držení řady institucí (vč. rozhlasu, škol nebo AVČR)
- a řadu dalších specifických věcí

Výjimky

Povinný subjekt *nemusí* poskytnout informaci: [6]

- vztahující se výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům,
- vzniklou při přípravě zatím nevydaného rozhodnutí,
- jejíž poskytnutí by ohrozilo bezpečnost (určeno více specificky),
- jejíž poskytnutí může ohrozit rovnost účastníků řízení,
- jejíž šíření je omezeno NATO nebo EU

Veřejný podnik a veřejná instituce *nemusí* poskytnout: [7]

- informaci o běžném obchodním styku,
- informaci, jejíž poskytnutí by povinný subjekt tržně znevýhodnilo

Žádost o informace

Skoro libovolně podaná písemnost * s danými náležitostmi: [8]

- uvedení, že se jedná o žádost ve smyslu InfZ
- určení povinného subjektu (jméno, adresa)
- určení žadatele (jméno, datum narození, adresa trvalého pobytu) [9]
- doručovací adresa (i e-mailová adresa nebo ID datové schránky)
- popis požadovaných informací

Elektronické žádosti musí být podány přes elektronickou podatelnu (datová schránka stačí).

* Žádost lze podat i ústně, ale pak žadatel nemá nárok na žádné opravné prostředky.

Jak psát žádost

Nejlépe pošlete PDFko datovou schránkou, jinak klidně e-mailem.

Náležitosti nejsou nijak složité: Napište někam adresu povinného subjektu, svoji adresu, datum narození a zmiňte „zákon č. 106/1999 Sb.“ ^[10].

Nemusíte používat žádnou šablonu povinného subjektu, raději žádost napište sami.

Je slušnost nejdřív zkusit dané informace najít na webu, ale přinejhorším vás na ně povinný subjekt odkáže.

Příklad žádosti

CHAPS spol. s r.o.
Bráfova 1617/21
616 00 Brno

Žádám dle zákona č. 106/1999 Sb. spol. CHAPS o poskytnutí
uživatelské dokumentace k aplikaci CISnet.

Informace žádám zaslat do datové schránky.

David Koňářík

narozen 15. 1. 2001

Za Mlýnem 1724

253 01 Hostivice

Datová schránka: e79s38m

Příklad žádosti

Příklad je minimální, můžete ještě přidat např.

- oslovení, pozdrav, poděkování ^[11]
- preferovaný způsob poskytnutí podle § 4a odst. 2 InfZ
- kontext, pokud je věc nějak sporná

Poskytnutí informace

„Za podmínek, které jsou objektivní, přiměřené, nediskriminační, nevýhradní a neomezují způsob ani účel následného využití.“

Informace se poskytuje „podle obsahu žádosti“.

§ 4a odst. 2 InfZ uvádí několik způsobů poskytování, zejména

- „poskytnutí kopie dokumentu/datového souboru“
- „sdílením dat prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací“
- „umožněním dálkového přístupu k informaci“
- „pravidelným předáváním“ informace

Povinný subjekt by se měl tímto řídit, ale podle odst. 3 může informaci poskytnout „jiným způsobem umožňujícím její účinné využití“.

Odmítnutí žádosti

Povinný subjekt může odmítnout poskytnout informace, *musí* to ale zdůvodnit jedním z ustanovení InfZ.

Někdy jsou důvody pádné, někdy zjevně proti literě i duchu zákona.

- povinný subjekt informací nedisponuje
- povinný subjekt informaci nesmí poskytnout (např. obchodní tajemství)
- povinný subjekt informace nemusí poskytnout (např. vnitřní pokyny)
- ...

Hrazení nákladů [12]

Povinný subjekt může před poskytnutím informací žádat úhradu.

Nic platit nemusíte, když se vzdáte nároku na informace.

Úhrada musí být za „mimořádně rozsáhlé vyhledávání“ a za odeslání kopií.

Povinný subjekt musí žadateli mj. sdělit „na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena“, jinak *ztratí nárok na úhradu.* [13]

PS má buď hledání nejprve provést a pak požadovat přesnou úhradu, nebo provést „kvalifikovaný odhad“, získaný na základě vyhledání reprezentativní podmnožiny.

Opravné prostředky

Několik možných podle fáze řízení a typu problému

Odvolání ^[14] Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti

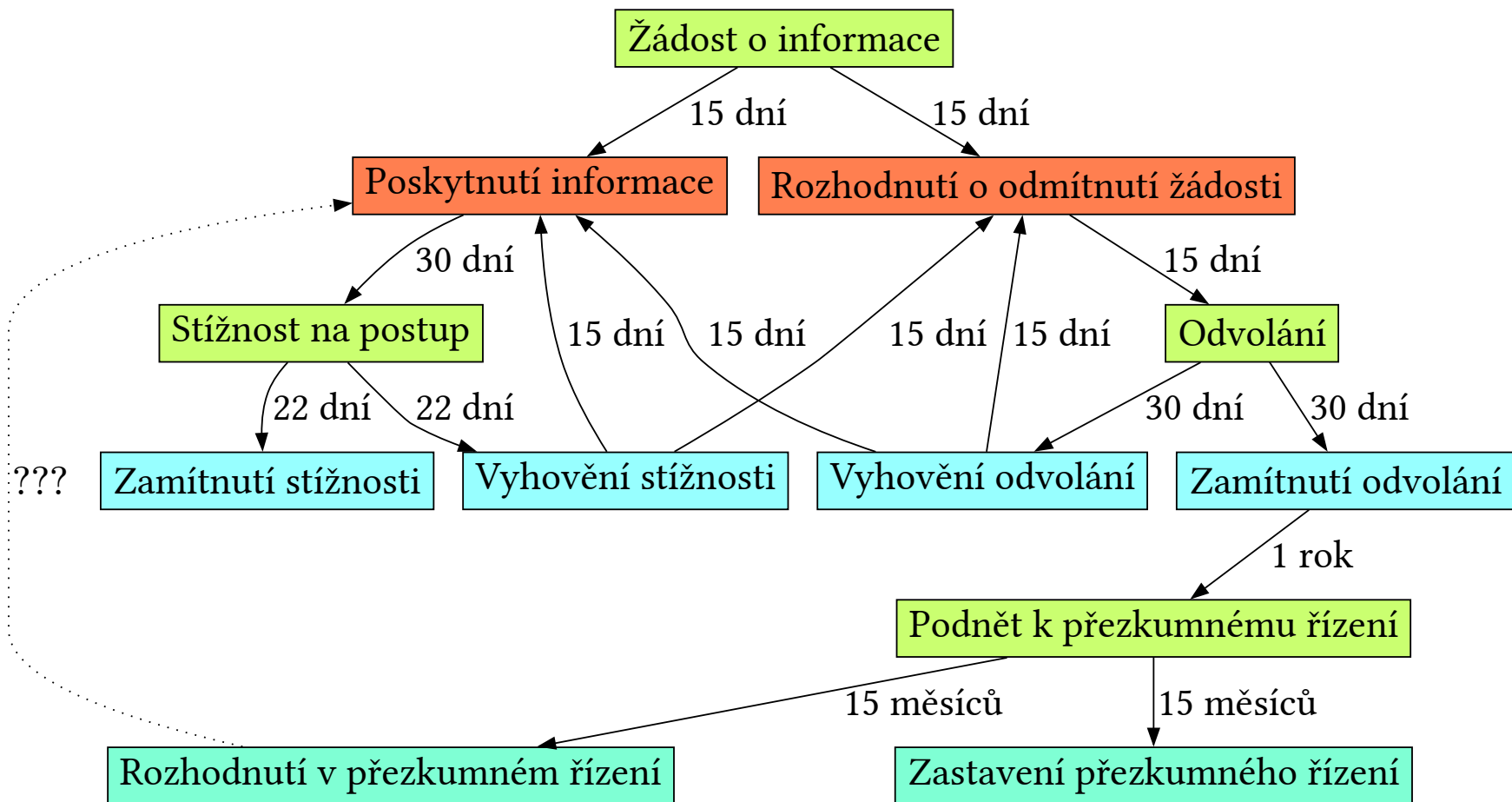
Stížnost na postup ^[15] Proti nevyřízení žádosti nebo výši požadované úhrady (nebo poskytnutí odkazem)

Ochrana proti nečinnosti ^[16] Proti nevyřízení odvolání/stížnosti

Přezkumné řízení Proti odmítnutí odvolání

Musí mít náležitosti podání podle SŘ! ^[17] Musí tedy mít podpis, realisticky buď fyzický nebo zajištěný datovou schránkou.

Zjednodušené schéma

Odvolání

Proti odmítnutí žádosti se můžete do 15 dnů odvolat.

Podává u povinného subjektu, ten ho do 15 dnů předá nadřízenému orgánu, který do 15 dnů rozhodne. Technicky může i sám vyhovět, ale to se neděje.

Odvolání se někdy říká rozklad ^[18], pak je lhůta 15 *pracovních* dní.

Podle InfZ při přijetí odvolání nadřízený orgán rovnou nařídí informaci poskytnout ^[19]. V praxi se někdy toto nepoužívá a nařídí se jen věc znovu projednat.

Obsah volným stylem, reagujte na konkrétní důvody odmítnutí.

Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace

„Proti všemu ostatnímu, co provedl povinný subjekt,“ především:

- nevydání rozhodnutí (absence jakékoliv reakce)
- neúplnému vyřízení žádosti
- příliš vysoké požadované úhradě

Lhůta je 30 dní od doručení rozhodnutí, nebo od vypršení lhůty na jeho vydání.

Podává se u povinného subjektu, ten ji do 7 dnů předá nadřízenému orgánu, který do 15 dnů rozhodne. Opět může p.s. rovnou vyhovět.

Žádost o ochranu proti nečinnosti

Podle SŘ proti nečinnosti libovolného orgánu ^[20], podle InfZ jen proti nečinnosti nadřízeného orgánu ^[21] (jinak stížnost na postup).

Podává se přímo ÚOOÚ kdykoliv po vypršení lhůty.

Žádost o přezkumné řízení

Proti „rozhodnutí nadřízeného orgánu“ ^[22], podle **praxe ÚOOÚ** toto znamená jen rozhodnutí o odvolání.

Podává se přímo u ÚOOÚ do 1 roku od rozhodnutí o odvolání.

Zdlouhavý proces s nejasným výsledkem.

Co když povinný subjekt nic nepošle?

Pošlete stížnost na postup (opět adresovanou PS).

Pokud žádost jen přehlídli/nestihli vyřídit, tak ji pravděpodobně teď už vyřídí.

Pokud ne, tak ji ani nepředají nadřízenému subjektu.

Pokud do 30 dní nedostanete odpověď, podejte ÚOOÚ žádost o opatření proti nečinnosti.

Co když povinný subjekt tuto roli odmítá?

Bohužel časté u obchodních společností ve vlastnictví státu.

Buď přímo odmítání zákona/judikatury, nebo klíčkami typu „ale nás vlastní dvě samosprávy“ ^[23]

Můžete postupovat jako při nečinnosti, „neformální sdělení o odmítnutí povinnosti není odmítnutím žádosti podle InfZ“.

Vynechali jsme

- spoustu nepravděpodobných cest: prodloužení lhůt, doplnění žádosti...
- povinně zveřejňované informace
- datové soubory s vysokou hodnotou
- Národní katalog otevřených dat
- příjmy fyzických osob
- odmítnutí pro nátlak/nepřiměřenou zátěž
- výhradní dohody
- interakce s autorskými právy
- a kopu drobností

Zažádejte si o něco!

Povinných subjektů je řada, se spoustou zajímavých dat.

- CENDIS, Stav projektu ISVD, plán projektu ([viz objednávku](#))
- Správa železnic, narušení jízdního řádu (kódy podle [SŽ D7/MP1](#))
- České dráhy, řazení vlaků
- RegioJet a.s., řazení vlaků *
- ČTÚ, data z [Elektronického sběru dat](#) (zejm. disponibilní přípojky)
- ČTÚ, data ze [Srovnávacího nástroje](#)
- Univerzita Karlova, předměty a rozvrhy ze SISu
- CHAPS, historická data z [MPV](#) *
- Ministerstvo pro místní rozvoj, commit log nového IS stavebních řízení *
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, vektorová data map lesů *

* Očekávejte zvýšenou obtížnost

Další zajímavé odkazy

- [Jak na dynamická data?](#)
- [Sborník stanovisek veřejného ochránce práv - Informace](#)
- [Zpráva o stavu otevřených dat 2023](#)

Poznámky

[0]: § 2 InfZ, § 2a InfZ

[1]: Viz např. tuto analýzu

[2]: Např. rozsudek MSPH č. j. 15 A 68/2021- 127, odst. 40

[3]: Podle (ES) č. 1370/2007

[4]: § 2 odst. 4 InfZ, § 2 odst. 3 InfZ, § 3 odst. 4 InfZ

[5]: § 8a InfZ až § 11 InfZ

[6]: § 11 odst. 1 InfZ

[7]: § 2b InfZ

Poznámky

[8]: § 14 odst. 2 InfZ

[9]: Jinak pro právnickou osobu

[10]: Ač to nemusí být nutné, viz rozsudek NSS 6 As 32/2017 - 38, odst. 19

[11]: Dodatečné děkovné dopisy radši neposílejte, byl by z nich akorát další záznam do spisové služby, další práce :)

[12]: § 17 InfZ

[13]: nález III. ÚS 3339/20, aplikace ÚOOÚ

[14]: § 16 InfZ, část 2. hlava 8 SŘ

Poznámky

[15]: § 16a InfZ

[16]: § 16b odst. 3 InfZ, část 2. hlava 7 SŘ

[17]: § 37 SŘ, výklad např. toto usnesení ÚOOÚ

[18]: § 152 SŘ

[19]: § 16 odst. 5 InfZ

[20]: část 2. hlava 7 SŘ

[21]: § 16b odst. 3 InfZ

[22]: § 16b odst. 1 InfZ

Poznámky

[23]: Usnesení NSS 11 A 27/2023 - 108